

Sposoby reagowania społeczeństw na zmiany klimatyczne. Badania z udziałem historyka z UwB

Archeolodzy, geografowie, historycy i paleoklimatolodzy proponują nową metodę odkrywania interakcji zachodzących pomiędzy klimatem a społeczeństwem. W artykule opublikowanym w czasopiśmie „Nature”, międzynarodowy zespół naukowców z udziałem polskich badaczy, dr. hab. Piotra Guzowskiego z Uniwersytetu w Białymstoku oraz dr. hab. Adama Izdebskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego, przedstawił nowo opracowaną metodę, która ma posłużyć do rozwiązywania problemów typowych dla badań historii klimatu i społeczeństwa.

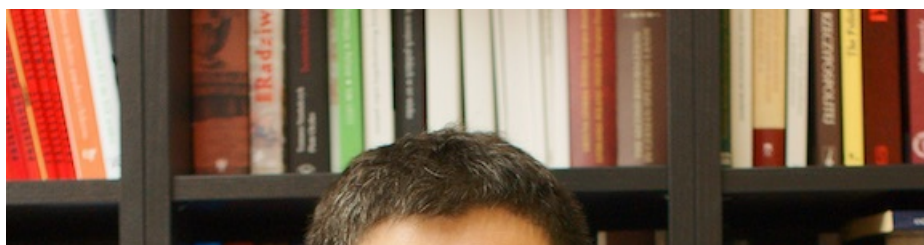
Stosując powyższą metodę, zespół ustalił pięć sposobów, które pomogły dawnym społeczeństwom przystosować się do zmian klimatu.

Obserwowane współcześnie zmiany klimatu skłaniają do zainteresowania sposobami reagowania dawnych społeczeństw na zmiany klimatu w przeszłości. Naukowcy często wysuwają tezę, że zmiany klimatyczne pogrążają społeczności w kryzysie i stwarzają warunki, które prowadzą do upadku społeczeństw, ale coraz więcej badań pokazuje, że wpływ zmian klimatu na populacje w przeszłości rzadko bywał tak oczywisty.

W nowym artykule opublikowanym w „Nature” naukowcy zajmujący się archeologią, geografią, historią i paleoklimatologią przedstawili metodę dla badań nad tym, co nazywają „historią klimatu i społeczeństwa” (HCS – history of climate and society). Metoda wykorzystuje serię binarnych pytań w celu rozwiązania problemów typowych dla HCS oraz wymaga od naukowców konsultacji lub włączenia specjalistów z różnych dziedzin naukowych, społecznych i humanistycznych.

- Chcieliśmy dowiedzieć się, dlaczego tak wiele badań w tej dziedzinie koncentruje się na katastrofach i jak moglibyśmy zachęcić do dalszych rozważań nad strategiami, które pozwoliły dawnym społeczeństwom radzić sobie ze zmianami klimatycznymi – mówi Dagomar Degroot, profesor historii środowiskowej na Uniwersytecie Georgetown i pierwszy autor artykułu. - Mamy nadzieję, że ta metoda pomoże innym badaczom znaleźć bardziej zróżnicowane powiązania między klimatem a społeczeństwem, co, jak wierzymy, doprowadzi zarówno do lepszego (i prawdziwszego) zrozumienia przeszłości, jak i przygotowania do tego, co przyniesie przyszłość.

Korzystając z nowo opracowanej metody, naukowcy zestawili społeczeństwa, które przystosowały się do zmian klimatu w czasie dwóch najczęściej badanych okresów zmian klimatycznych: późnoantycznej małej epoki lodowcowej z VI wieku oraz Małej Epoki Lodowcowej od XIII do XIX wieku.

- Chociaż oba te okresy były trudne dla wielu społeczeństw, badania wybranych grup ujawniły, że potrafiły się one przystosować, wykorzystując nowe możliwości, polegając na odpornych systemach energetycznych, czerpiąc z zasobów zapewnianych przez handel, skutecznie reagując na katastrofy bądź migrując do nowych środowisk – wyjaśnia dr hab. Piotr Guzowski z Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych UwB. - Mimo, że zmiany klimatyczne, z którymi borykały się społeczeństwa w przeszłości, były mniejsze niż zmiany, z którymi mamy już obecnie do czynienia, zaprezentowane studia przypadków pokazują, że społeczeństwa często dostosowywały się i potrafiły przetrwać okresy wahaní klimatu.

Autorzy badań mają nadzieję, że dzięki metodom badawczym, które uwzględniają różnorodność skutków dawnych zmian klimatycznych i wyzwania związane z interpretacją źródeł historycznych, przyszłe badania historii klimatu i społeczeństwa zidentyfikują wcześniej przeoczone przykłady odporności i zaradności z przeszłości. Wspną też działania związane z bezprecedensowym globalnym ociepleniem, z którym borykają się dzisiejsze społeczeństwa.

Informacje o artykule w “Nature”:

-

Tytuł: *Towards a Rigorous Understanding of Societal Responses to Climate Change*

Autorzy: Dagomar Degroot, Kevin Anchukaitis, Martin Bauch, Jakob Burnham, Fred Carnegy, Jianxin Cui, Kathryn de Luna, Piotr Guzowski, George Hambrecht, Heli

Huhtamaa, Adam Izdebski, Katrin Kleemann, Emma Moesswilde, Nareshei Neupane, Timothy Newfield, Elena Xoplaki, Natale Zappia.

DOI: 10.1038 / s41586-021-03190-2

źródło: Uniwersytet w Białymstoku

oprac.: Paulina Dulewicz

